

**ДО
ВЕЛИКОТЪРНОВСКИ
ОБЩИНСКИ СЪВЕТ**

**ИНФОРМАЦИЯ
ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРИХОДНАТА И РАЗХОДНАТА ЧАСТ НА
БЮДЖЕТА НА ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО В УСЛОВИЯТА НА
ЕПИДЕМИЯТА ОТ COVID-19**

Уважаеми дами и господа,

В изпълнение на поетия още през март ангажимент пред вас и пред жителите на Велико Търново, позволете ми и на настоящата сесия да ви запозная с актуалната информация за влиянието на продължаващата епидемия от COVID-19 върху бюджета и финансовата стабилност на Община Велико Търново.

Администрацията отново е подготвила цялата информация като израз на политиката ни на пълна финансова прозрачност, която следваме от години.

Финансовата картина през март, април, а дори и през май месец бе временна, обвързана с най-сериозните ограничения във всяка сфера, както и със спирането на редица икономически и бизнес дейности.

С възстановяването на бизнеса и икономическите дейности, както и изтичането на удължения срок за плащане на данък сгради и данък МПС с отстъпка, както и за първата вноска на такса битови отпадъци, финансовата картина вече е по-ясна, а една значителна част от несъбраните местни приходи вече са реализирани.

„Коронакризата” остава трудна за прогнозиране. В целия свят се говори, че най-сериозните икономически негативи ще бъдат изпитани в края на годината и в началото на следващата.

Въпреки това, ако тенденцията от последния месец продължи, очакванията са, че реализирането на несъбраните приходи ще продължи и през втората половина на годината.

А) Приходи и разходи

От проучване на една от големите и специализирани в сферата на икономиката и финансите българска медия, направено по данни от Министерството на финансите, става ясно, че към началото на извънредното положение Община Велико Търново е в топ 10 на общините по размер на собствени приходи. Това признание отразява умелата и целесъобразна финансова и данъчна политика, водена от ръководството на Община Велико Търново и Общинска администрация през последното десетилетие.

Събираемостта на местните приходи за периода от 1 януари до 30 юни 2020 година в парично измерение се равнява на близо 15,2 милиона лева. Това е 83% от нивото на изпълнение спрямо същия период на 2019-а година. Или казано с числа – разликата е от около 3 милиона лева.

На фона на постъпленията от местни данъци и такси преди два месеца, показващи изоставане с 5,4 милиона лева спрямо същото време на 2019-а година, сега отчитаме под два пъти по-малка сума. Това сериозно наваксване на изпълнението на приходната част е обосновано от активността и на гражданите, и на бизнеса.

Реално, изоставането вече е с около 3 милиона лева и тази цифра не е стряскаща, дори да звучи така. Тенденцията е обърната, приходите от месец насам са с ясна тенденция за наваксване.

Такава е тенденцията и при данък сгради, и при данък МПС, и при таксата за битови отпадъци, където разликите бяха най-големи. За данък сгради изпълнението е вече на 94% от нивата за първото шестмесечие на миналата година. За данък МПС изпълнението е на 86% от нивата за първото шестмесечие на миналата година. За такса битови отпадъци изпълнението е на 97% от нивата за първото шестмесечие на миналата година.

При такса битови отпадъци разликата е най-малка. Това се дължи на премахнатата отстъпка, тъй като в Закона за местните данъци и такси не е записано да има отстъпка.

Активността на гражданите и бизнеса се подчертава и от нивата на изпълнение на данъка от сделки за придобиване на имущество. Там изпълнението е почти на 100% от нивото за миналата година.

На фона на негативните последици от пандемията във всички сфери, на фона на движението на местните приходи само преди 2 месеца, когато събираемостта бе на нива от близо 64% спрямо миналогодишната, надхвърлянето на 80% понастоящем следва да се счита като позитив.

Активността на гражданите и на бизнеса се подчертава и от справка на издадените документи от Дирекция „Местни данъци и такси”.

През първото полугодие в дирекцията са издадени 4 502 броя документи за извършени услуги: удостоверения, служебни бележки, заверени копия на декларации и дубликати на квитанции.

Извършени са 2804 броя услуги на физически лица и 1698 броя услуги на юридически лица.

За периода са приети и обработени 19 281 броя декларации. Издадени актове за установяване на задълженията са 134 броя.

За периода януари – юни 2020-а година са събрани над 1,5 милион лева неodobри. Събирането на старите задължения към общината една от най-важните мерки, които системно и последователно прилагаме, за да поддържаме високо ниво на приходите от местни данъци и такси и за финансовата стабилност.

И макар отчетеното събиране на недоборите да е с 207 000 лева по-малко спрямо шестмесечието на 2019-а година, това отново е следствие от извънредните обстоятелства, поради които бе забранено образуване на изпълнителни дела и налагането на запори в периода на извънредното положение в страната.

С решение на Великотърновски общински съвет, част от наемателите на общински нежилищни имоти са освободени от плащане на наем за периода на извънредното положение. Това бе облекчение към гражданите и бизнеса, които преустановиха дейност заради противоепидемичните мерки. За периода от 1 март до края на юни са събрани с около 100 000 лева по-малко приходи по това перо, спрямо второто тримесечие на 2019 година. Тези пропуснати приходи обаче са форма на подкрепа на малкия бизнес.

С около 10 000 лева по-малко са събрани и от наеми на общински жилищни имоти, но за техните ползватели, засегнати от Covid-19, срокът за освобождаване е удължен до 31 август.

Продължава консервативната политика по управление на бюджета, на приходната и разходната част.

Целите са няколко: в следващите месеци Община Велико Търново да продължи да поддържа финансова стабилност и при условията на непрекъснато нарастващи разходи предвид противоепидемичните мерки, да поддържа пълен обем и с високо качество на всички административни услуги за гражданите бизнеса.

Остава редуцирано възлагането на инвестиционни разходи със собствени бюджетни средства. Извършват се такива с източник на финансиране – целеви и/или средства от ЕС. Разходите със собствени средства са само за неотложни дейности.

Разходите за прилагане на противоепидемични мерки и за дезинфекция към момента са в размер на близо 0,5% от общия обем разходи.

Б) Образование, младежки дейности и спорт

Около 244 000 лева са нереализираните приходи за ползване на общинските детски градини към 30 юни тази година спрямо 2019-та – това е обяснимо предвид факта, че от обявяването на извънредното положение до 26 май те бяха затворени.

Това води и до икономия в разходната част, а общата картина е, че въпреки намалените приходи, за полугодieto разходите в тази сфера не са с изпреварващ темп спрямо 2019-а година.

След отварянето на детските градини, вече ги посещават 65% от всички около 2600 деца.

Въведени са най-високи и напълно адекватни според обстановката мерки за осигуряване на безопасна и здравословна среда, позволяваща нормалната работа.

Във всяка детска градина са осигурени дезинфекционни и защитни материали, диспенсъри за ръце и дезинфектант, стелки за входовете, заедно с нужния дезинфектант, антибактериални сапуни, термометри за сутрешния филтър. Четири пъти дневно се дезинфекцират всички помещения в сградите, два пъти на ден се почистват детските играчки, ежедневно се дезинфекцират и детските площадки.

Общият размер на изразходените средства за защита от COVID-19 от отварянето на детските градини до 30 юни е за над 12 000 лева.

С около 12 600 лева са намалели и приходите от продажби на услуги, стоки и продукция, като в случая става въпрос за таксите за посещения в Общинския плувен басейн. И това е обяснимо на фона на преустановената дейност в периода 13 март – 1 юни. Басейнът вече е отворен, а разходите за прилагане на мерките за дезинфекция възлизат на над 2 400 лева.

В) Здравеопазване и Социални дейности

Детските ясли са отворени отново от 26 май, след като в периода на извънредното положение и първите две седмици от извънредната обстановка бяха затворени. Затова е напълно обяснимо, че в шестмесечието на годината са реализирани с 98 000 лева по-малко приходи от такси за ползване на детски ясли и Детска млечна кухня спрямо първото полугодие на 2019-та година.

Центърът за социални услуги е сред структурите, които продължават и към днешна дата да имат увеличен обем на дейност, предвид изключително разнородните дейности в подкрепа на хората в рисковите групи и под карантина.

За тях продължава предоставянето на патронажни услуги – пазаруване на храни и стоки от първа необходимост, на лекарства, плащане на битови сметки, заявяване на неотложни административни услуги. Макар всички тези услуги да са извършвани със средства на потребителите, транспортът и логистиката са безплатни.

Средствата за наемането на социални асистенти са осигурени по проект „Патронажна грижа за възрастни хора и лица с увреждания” – Компонент 3. Близко 300 жители на община Велико Търново се възползват от услугите, предоставяни по проекта за патронажна грижа.

Друга дейност, която е пряко насочена към хората в нужда, включително и към рисковите групи, е предоставянето на топъл обяд.

542 са потребителите на Домашен социален патронаж – Дебелец. Те се увеличават значително във времето на извънредното положение и обстановка. В същото време тази услуга е сред най-ярките примери за качествена социална подкрепа. Себестойността на хранителните порции, които потребителите получават, надвишава три пъти цената, която потребителите плащат. Обосновано, това води до нарастване и на разходите, които се извършват за осигуряването на услуга, при минимално съответстващи нива на приходи.

В периода на извънредното положение и до момента, 34 Клубове на пенсионера и инвалида не осъществяват дейност. От 13 март до края на май бяха затворени и 20 Центрове за работа с деца и младежи. Икономията от фонд „Работна заплата” е на стойност над 48 000 лева. След стартиране на Проект „Патронажна грижа за възрастни хора и лица с увреждания“ – Компонент 3, по Проекта временно /до отваряне на клубовете/, са назначени на работа като социални асистенти общо 19 уредника от Клубовете на пенсионера и инвалида и Центровете за работа с деца и младежи.

За периода от 13 март до края на юни, във връзка с COVID 19, за закупуване на предпазни маски, шлемове, безконтактни термометри, ръкавици и дезинфектанти, обектите към Център за социални услуги са направили разходи общо за 16 000 лева.

Г) Култура и туризъм

Продължава ежедневният анализ на културния календар, събитията, които могат да се проведат при настоящите противоепидемични мерки, както и проявите, които са отпаднали. Процесът е изключително динамичен и промените понякога се случват буквално за часове.

Макар и с редуцирана програма, Летният оперен фестивал „Сцена на вековете” ще се състои. До края на август продължават Международният театрален фестивал „Лято, кукли и приятели”, както и Лятно кино под звездите. Продължава организация на Нощта на Самоводската чаршия и Фестивала на занаятите.

Прогнозните изчисления сочат, че за цялата година икономията от разходите за културния календар ще е в размер на около 580 000 лева.

Д) Икономически дейности

Община Велико Търново е и работодател, при това – сред големите. Една от отговорностите, която бе пред нас, е да защитим служителите в различните общински предприятия, дейности, звена и услуги. Те също са част от системата на пазара на труда, особено в ситуация, в която и тя е подложена на силен натиск.

Всички общински предприятия и дружества направиха необходимото, за да оптимизират разходите си и същевременно да запазят своя персонал.

На практика, от мероприятията на разпоредители с бюджетни средства, незасегната или по-слабо засегната е дейността на ОП „Зелени системи“, ОП „Горско стопанство“, ОП „Реклама“, Общинско радио“.

Общинско предприятие „Зелени системи“ на практика изнася тежестта при прилагане на всички мерки, свързани с дезинфекция и почистване на обществени пространства. Още от 11 март екипи на предприятието ежедневно извършват дезинфекция на спирки и обществени територии. Това наложи закупуването на 2 моторни пръскачки и няколко ръчни, както и подsigуряване с дезинфекциращи препарати.

И към днешна дата продължава дезинфекцията на обществени терени и пространства, включително алеи в паркове, тротоари, площади, панорамни тераси, пейки, перила по стълби и др.

Всеки месец за периода на раздаване на пенсии се извършва дезинфекция на прилежащите територии около пощенските клонове. По време на Цветница и Великденските празници бяха обработени обществените терени около всички църкви на територията на община Велико Търново.

Оsigурявани са предпазни маски, ръкавици и дезинфектанти за всички работници и служители в предприятието с цел спазване на протиепидемиологичните мерки.

За извършените дейности по превенция от разпространение на COVID-19 са калкулирани разходи на обща стойност за над 13 000 лева. В тях са включени разходи за заплати и осигуровки, закупуване на активи и материали с дезинфекциращи и предпазни функции.

Предвид естеството на дейност на предприятието, създалата се епидемична обстановка в страната не засегна приходната част на бюджета.

Общинско предприятие „Реклама“ дава показатели, съотнесими към икономическата дейност във Велико Търново и общината.

Към 30 юни анализът на събираемостта на приходите на предприятието сочи, че е достигнато ниво от близо 88% спрямо първото полугодие на 2019 година. Това е още един знак, че икономическата активност се възстановява.

Запазена е пълнотата си дейността си по събиране на наеми за отдаване на рекламни площи върху общинска и необщинска собственост, както и такси за издаване на разрешения за поставяне на рекламни-информационни носители.

Очакването е, че постепенно големите фирми ще достигнат етап на регулярно издължаване, каквато тенденция се наблюдава и до края на годината ще бъде достигната пълна събираемост на приходите.

ОП „Реклама Велико Търново“ се стреми да ограничава разходите до пределно допустимия минимум, въпреки допълнителните разходи за дезинфектанти и др., свързани с коронавируса и превенцията от разпространението му. За периода от началото на годината до края на юни са направени само с 6,9% повече разходи от полугодията на 2019 година.

Е) Европейски проекти

Община Велико Търново продължи изпълнението на проектите, съгласно обявените указания на управляващите органи на оперативните програми във връзка с обявеното извънредно положение на територията на страната.

С оглед необходимостта от ликвидно осигуряване на процесите, свързани с изпълнението и отчитането на резултатите от сключените договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ и осигуряване на ритмичност при разплащане в рамките на сключените договори, както и възможността за регулярно разплащане от страна на Община Велико Търново в качеството ѝ на възложител по договори с изпълнители, не се констатира негативно влияние предвид обявеното извънредно положение и извънредната епидемична обстановка.

Предвид горепосоченото и въпреки условията на пандемия, при стриктно спазване на указанията на управляващите органи на оперативните програми бяха подадени Искания за плащане, както следва:

- На 01.04.2020 г. Искане за авансово плащане в рамките на проект „Интегриран градски транспорт на град Велико Търново“ – верифицирано на 02.04.2020 г.;
- На 04.04.2020 г. Искане за окончателно плащане в рамките на проект „Развитие на модерна образователна инфраструктура в град Велико Търново“ – предстои верифициране на средствата;
- На 27.04.2020 г. Искане за междинно плащане в рамките на проект „Изграждане на комплекс за социални грижи за възрастни хора и лица с умствена изостаналост“ – предстои верифициране на средствата.

Община Велико Търново предприе мерки, гарантиращи непрекъснатост на работата и по отношение на проектите, финансирани по програма INTERREGV-A. В резултат от проведените неформални разговори между партньорските организации са подадени и верифицирани искания за плащания, отнасящи се за периода на обявената Covid-пандемия.

Очакваният през тази година сериозен икономически спад в областта на туризма изисква решителен, амбициозен и координиран отговор от страна на Община Велико Търново. Затова в качеството ѝ на бенефициент по проект, Община Велико Търново предприе мерки, гарантиращи решителни действия и възможно най-ограничена продължителност на негативното влияние. Предвид това в рамките на периода, обхващащ обявената епидемична обстановка в страната, Художествена галерия „Борис Денев“ - Велико Търново обект на интервенция по проект “Изкуство и култура - общи трансгранични активи в подкрепа на устойчивото развитие на туризма” продължи „Екскурзоводски тур в Галерията“. Всяка седмица екипът на галерията публикува в своите страници в социалните мрежи тематични беседи и фотографии на творбите, представящи богатата колекция, притежавана от институцията, както и любопитни факти.

Община Велико Търново не е депозирала мотивирани искания относно фактическа невъзможност за изпълнение на дейностите по проектите. Въпреки че, епидемията от COVID-19 се оказа безпрецедентно предизвикателство за всеки бенефициент, в т.ч. Община Велико Търново, то безспорно изисква адекватен мениджърски подход, посредством който бяха осъществени бързи и солидарни действия, които осигуриха жизненоважни ресурси и допълнителна гъвкавост за борба с кризата на територията на Общината.

В заключение - времената са трудни, коронакризата засегна всички обществени и почти всички икономически сектори и дейности. Целият екип на Община Велико Търново прави всичко по силите си, за да поддържа на най-високо ниво финансовата стабилност, да предоставя целия обем и в пълното им качество на всички административни услуги, както и непрекъснато да набелязваме дейности, целящи оптимално бързо и сравнително безболезнено преодоляване на неблагоприятните икономически последици.

За Кмет:

Сн. Данева - Иванова

Зам. - кмет "Финанси"

/Съгл.Заповед №РД 22-911/01.07.2020 г./

Съгласувал,

М. Маринов

Директор дирекция "Бюджет и финанси"

Д. Данчева

Главен счетоводител

Изготвил,

Хр. Павлов

Гл. експерт звено ВОП